

M'MWATÉLÉCO WAHUMA ÚBANDA

'YABALÉ'WA ÚSALANGWA NA
WATSON GOODMAN

TA'ÉLÉ 'YA ÚKÚCIBWA

M'MWATÉLÉCO WAHUMA ÚBANDA

Mwingi na éno étabo nasobola Salango ca Bibiliya cahúsana nibo, nilúndúbúle make makambo ma m'múlú. Heco cose cilé Salango ca Mmaha ca Abeca na i yake misahú hétúlémúsahúlélwa.

Benebene Ikambo lya Abeca lyacwa “úhuma úbanda”, na hulé m'mwatéléco wa m'múlú úlé húlya wa'únda úcanga ngyéla hélé búlúlé. Bikyanga mtú byalémúhikyú'a búbé na úkya'anya Mwami Yesú Kélésítú, Abeca Ewe imwene alémwibisúla 'walé na úkyeca mtéma wa húlya wa'waca, búsoka na alembe. Úhuma halya hanamanyinye ano alembe mwingi na mwa'a wa 1937, úhúca na ú lúno lusuku, ni'élémúkéléléscha mwingi na éno 'yane ésambo na Mwami. Nilúmbéléla núbunge 'witange 'walé BINO, anga túnaitanga. — Watson Goodman (1920-2002)

LÚ'ÚNDO LWA ABECA

1

Yohana 3:16

Ú lumbaka Abeca a'únjile balé m'mésé, anatanga wake Mwana wa éninga, nibo mtú hose wa-m'mwaca tacimine, inibo abe na búlamu bwa ale na ale.

Baloma 5:8

Inibo Abeca alangéshishe becu lwake lú'úndo lwatú'únda, lúmbaka Kélésitú atú'wéléle hatúbele tú'élé ba'wa búbé.

Yohana 13:1

Lusuku lwa Sabato lúbele talúnahúla, Yesú anamanya nibo 'yake ékyanga 'ya uhuma m'mésé 'yahúléléla, nibo ahoto'anye úl

Sekyé. Nake abele a'únda bake batú bose balé m'mésé, na lúnge aba'únjile úhuca ú éshi'a.

Úkúbúlélwa 1:5

Na lúnge byahuma úlé Yesú Kélésitú m'mwacibwa, Mwana wa ula na wa mbele úcúlwa ihuma ú ba'u, lúnge alé msoshi wa bami ba m'mésé. Ewa atú'únda na útúsú'a bwetú búbé ú ngyéla ya lwake lu'u.

Yelemiya 31:3

Nanahimone'eca úbalé hani-bele ni'élé búle. Suku cose ine na'únda batú ba Isilaheli, na ú bibyo inakélélésha úbalangésha lú'úndo lúshi na éshi'a.

2 BÚ'ABECA BWA YESÚ KÉLÉSITÚ

1 Timoteho 3:16

Tahalé húnaha'anya, mmbiso wa únyemya Abeca m-lyetú ilanda húlélé wa m'múlú: Abeca amone'ile ité súsho ya mtú, analangéshibwa nibo alé búlúlélé mwingi na Mtéma, Na amoninwe na bamalahika, asahúcilwe ú banyabilongo, ana'wacibwa m'mésé, Na anatélúlwa mwikúlú.

Yohana 1:1, 14

Mbele ya Abeca ibúmba ésé, Ikambo ashibeleho; nake Ikambo abele hamo na Abeca, lúnge Ikambo abele Abeca. Nake Ikambo ahikalúcile úba mtú, anahi'ana mwingi netú, nake akyelwa na bú'ombe bwa benebene. Becu ne-

tú twamonine bwake bucunde bwa úba Mwana wa éninga abúhelwa na Sekyé.

Yohana 14:9, 10a

Yesú anamtoca nibo: Lúmbaka lwa'é nilé hamucunge nenu cino suku cose, na indé húbe twikyé ine a Filipo? Wanamona ine ibé wamona Tata, ina lúnge húnashitenda biléhé nibo, Útúlangéshe Sokyé? Húbe indé twa'waca nibo ine nilé mulé Tata, na Tata alé m-nilé?

Matayo 1:22, 23

Bibyo byose byabele bibyo nibo ikambo lyatenjilwe na Abeca úlélé ng'angúci léhúlélélé nibo: Lola, m'ménga i'ahe'a cémi, nake

**i'abúta mwana, Nabo ibambúca
lyake cina Emanuheli; 'wake úlú-**

**ndúbúla Abeca alé hamucunge
netú.**

YESÚ, MWANA WA ABECA

3

Isaya 9:6

**Ú bibyo ú lumbaka lwetú mwa-
na abúcwa, Twahebwa mwana
wa mlúme, na búkémya ibwaba
ú lyake hi'ombe. Na lyake cina
i'abúcibwa wa étangaca lúnge
msúngúci wa étangaca, Abeca wa
búbasha, Isetú wa ale na ale,
Mwami wa alembe.**

Luka 1:35

**Malahika anamkya'úla nibo:
Mtéma wa Mmaha iwasala úba-
nda nobe, na búbasha bwa Abeca
Húlé úbanda byose ibwa'úkúbé-
'éla ité écucumbé; na lumbaka**

**Iwa bibyo i éshitúme húshibúce
nobe i'abúcibwa wa Mmaha,
Mwana wa Abeca.**

Matayo 17:5

**Ha'ébele mútenda bibyo, hi-
cú lya mmaha lyanabalúshisha
éhino; na cú'i lyanahúlana m-lé-
lya hicu nibo: Húno i wane Mwa-
na m'múnjwa, húna'úndéléla.
Múmmungwéléle.**

Bakolosahi 2:9

**Lumbaka mwingi na Kélésitú
imwakyela mishinga yose ya
Abeca ú mbo'o ya wake mweko.**

4 YESÚ ALÉMÚTÚBWÉLA EWE ALÉ BENI

Yohana 9:5

Bino bini'élé m'mésé, nilé lwe-
nge lwa balé m'mésé.

Yohana 10:7

Lúnge Yesú anababwéla nibo:
Benebene namubwéla, Ine i mca-
ngo wa a'akya a mi'o'o.

Yohana 11:25

Yesú anambwéla nibo: Ine
nilé icú'a na búlamu. Mtú hose
húshi'wace ine, ana'anda ú'wa,
i'aba mlamú.

Yohana 8:58

Yesú anababwéla nibo: Bene-
bene namubwéla, Ebulahimu ha-
bele tanabúcwá ine nishibeleho.

Yohana 6:35

Yesú anababwéla nibo: Ine i
m'mima búlamu, na húlya hú-
shicwe únilé tashihungwe ngyala
tú'ete, na lúnge húlya húshi'wace
ine tashihungwe púsha tú'ete.

Yohana 8:23

Yesú anababwéla nibo; Benu
mulé ba hano hasé, na ine nilé
wa mwikúlú; benu mulé ba mno
m'mésé, na ine shilé wa mno
m'mésé.

Yohana 13:13

Benu mulémúbúca Mmikéca
lúnge Isenu-búca, mwatenda bya-
ngéne, lumbaka bibyo i binilé.

HÉMO MI'ELEBA YA'ÉCILE YESÚ 5

Matayo 14:19-21

Nake anatenda nibo: Mwi'ane hasé ú bisashi; anahénda hélya mi'ima hétano na cilya heswé cibélé, analola mwikúlú anabihelela, anafu'úla hélya mi'ima hétano anaha bahikécibwa nibo bakabúléle msangano. Bose banalya na banahi'úta. Bahikécibwa banatoleleca bufu'e bwa mi'ima bwanyakela bibunda i'úmi na bibélé. Na baléle babele ité balúmyana bihúmbé bitano, uhumya ba'acana na banu'e.

Luka 5:4-6

A'écile awe útenda, anabwéla Simoni nibo: Somuye na banobe mwikeci, muhalakéle Iwenu lú-

senga m-makyé na mukele heswé. Simoni anamkya'úla nibo: Msoshi wane, búno busuku bose twa'esha túlémúkela na makala, tatwayaka atú: inibo ú lumbaka watenda bi-byo, núhalakéla lúsenga m-makyé. Ba'écile bakele banayaka heswé ca manga, na cabo senga canabalé'a úkaté'a.

Matayo 20:30, 34

Bibyó, baho'u babélé babele bahi'akye m'monga na ngyéla, ba'écile bahungwe nibo, Yesú alémúhétana, banabila alúlú nibo: Útú'wéle misa Mwami, Mwana wa Lahuli. Yesú anahimana anababúca, anabatoca nibo: Mwa'ú-

nda nimu'étéle é'é? Banamkya'úla nibo: Mwami twa'únda metú meso makumbúlwe. Yesú anaba'wé-

la misa, ana'úma ú mabo meso, na é'yo ékyanga banamona na banamcanga.

6 YESÚ KÉLÉSITÚ ALÉ MMBÚMBI NA MWAMI

Baloma 14:9

Lúmbaka Kélésitú a'ule na ú-cú'a únibo abe Mwami wa ba'u na balamu.

1 Bakolito 1:9

Abeca alé wise'eelwa, na mwa-húlúbúciwa nake nibo musambe na wake Mwana Yesú Kélésitú wetú Mwami.

Mi'ambo 2:36

Bibyo élongo 'yose 'ya ba Isilaheli émanye benebene nibo Abeca am'méta Yesú, húno hú-

mwabambile nibo abe Mwami na Kélésitú.

Bahebulaniya 1:2

M-cino suku ca éshi'a, alémú-tenda netú mwingi na wake Mwana. Húlya wabé'ilwe na Abeca úba m-yana wa bitú byose, na lú-nge abúmbile ésé ú lúmbaka lwake.

Yohana 1:3

Bitú byose byabúmbilwe na Abeca mwingi nake, na m-mbyabúmbilwe byose tahalé étú élého 'yashabúmbilwe úshi ewe.

YESÚ KÉLÉSITÚ I M'MACI WA MANGYA CA BOSE 7

Baloma 2:16

Bibyo i bishibe ú lúlya lusuku Abeca lwashi'ale lúbangya lwa mbiso ca batú mwingi na Kélésitú, ité bilémúshingéléca Msahú Wangéne húnilémúsahúla.

Mi'ambo 10:42

Na atúsémice nibo; túsahúléle batú na úbamanyi'éca nibo, húno Yesú i wahimi'ilwe na Abeca nibo abe m'maci wa mangya ca balamu na ba'u.

2 Timoteho 4:1

Na'úlakéléca ú mbele ya Abeca, na ú mbele ya Yesú Kélésitú, húshi'ale mangya ca balamu na ba'ule; lúbaka lwa 'wake úcwa, na úkéma ú bwake bwami.

Baloma 14:10

Inibo, lúbaka lwa'é húbe húlémú'aléla mmbúcwa nobe lúbangya? Hange lúbaka lwa'é húbe húlémúkakya mmbúcwa nobe? Lúbaka becu bose itwahimana ú mbele na écumbe 'ya lúbangya 'ya Abeca.

Yohana 5:22

Lúnga Tata talémú'aléla mtú hose lúbangya, inibo búbasha bwa ú'ala mangya abúhele wake Mwana.

Matayo 25:32

Na bilongo byose ibyasanganina ú make meso; nake i'abaso-bola ité mngele byikyúbekanu'ya mi'o'o na mbúci.

8 ISÚNGWE LÉLÉ MULÉ KÉLÉSITÚ INOSE

Bahebulaniya 5:9

Na a'écile awe úcelecibwa; a-naba so'o ya búhonya bwa ale na ale ú balya batú bose bamnye-myá.

Bahebulaniya 7:25

Na ú lumbaka lwa bibyo, itúma anabasha benebene úhonya balya balémú'úcwa úlé Abeca suku cose, mwingi nake; lumbaka ewe alama suku cose nibo abahúnine úlé Abeca.

Yohana 10:9

Ine i mcango. Mnga mtú anahingéla únilé i'ahona, i'ahingéla na úhúlana, na úmona byalú'úlya.

Yohana 14:6

Yesú anammbwéla nibo: Ine i ngyéla, na benebene, na búlamu; Tahalé mtú húnaya 'wa Tata, úshi únilé.

Yohana 8:24

Iyatúmine namubwéla nibo: Inamwa'wa mwingi na bwenu búbé. Inamwa'wa mwingi na bwenu búbé mnga tamwa'waca nibo: Ine I Ine.

Mi'ambo 4:12

Úhona úlémúmone'a mwingi na Yesú inose; lumbaka tahalé lénge cina m'mésé 'yose lyahelwe batú na Abeca létwacelela úhonyibwa nalyo.

ISÚNGWE LÉLÉ MULÉ KÉLÉSITÚ INOSE 9

Luka 19:10

Lúmbaka Mwana wa mtú acule úlonda na úhonya élya 'yacinine.

Úkúbúlélwa 5:9

Nabo babele múkémba lwémbo lwa mmbésé nibo: Húbe i wacelala úhénde é'yo étabo na úcibátúla twake túmanyi'éco; lúmbaka wayakilwe, na ú lobe lu'u, wanasúngúléla Abeca batú ba élongo 'yose, na ba atendeci ose, na balangamsenge bose.

Bakolosayi 1:12-14

Muhangye Isetú Abeca hamucunge na úsohakélwa, watúbashéshe úkya'anya ébangyú 'ya úyana

masoka ma Abeca ma'úngéla bake batú m-mbwake Bwami bwa lwenge. Atúhonyinye ihuma m-makala ma ahúlú, anatúhangúla na útúhingéca m-mbwami bwa wake Mwana wa'únda; únibo mwalé imwatwamonena lyetú isúngwe na úkakyélwa metú mabé.

1 Bakolito 1:30

Inibo ewe Abeca iwamusambice na Kélésitú Yesú, húkyo wa'écilwe nake nibo abe bwetú bwenge, na ú lúmbaka lwa Kélésitú, Abeca ahúlútúbala nibo twashilúlama ú make meso, túsele batú ba Abeca basúngúlwa.

10 ÚSÚNGÚLWA NA MSHI WA KÉLÉSITÚ

Baloma 5:9

Na úhéta byose, mnga twacwa úbalwa úba balúlama ú meso ma Abeca itwahonyibwa na élo-kwa 'ya Abeca.

Matayo 26:28

Lúmbaka húno i wane mshi wa'omice Alaki, wasú'ile ú lúmbaka lwa batú manga, 'wa úbahumya búbé.

Bahefeso 1:7

Twamona lyetú isúngwe mwingi na lu'u lwa Kélésitú, na úkakyélwa bwetú búbé, ité bilé ubula 'wa bú'ombe bwa Abeca.

Bahebulaniya 9:14

Na mnga bilé bibyo, ibé mshi wa Kélésitú wahéta. Ewe ahúlú-

'witanga ewe imwene úlé Abeca mwingi na Mtéma wa ale na ale, úba lútaké lúshi na asembo. Wake mshi i húshishi'úle metú malénga na mi'ambéci yasona, úni-bo túbashe ú'ambéla Abeca mlamu.

1 Petelo 1:18, 19

Na ité binikyé, mwasúngúcilwe únibo muhume m-yenu mishinga yashacelela, hélya hémwakya'anyinye ú bashi'úlúca wenu, ti ú bitú byasona, bya milénga na bya bú'engye; inibo mwasúngúcilwe na mshi wa ékúci 'ya m'múlú wa Kélésitú wahikana ité mwana wa m'mo'o húshi na elema hange asembo.

BÚHONYA MWINGI NA Ú'WACA KÉLÉSITÚ 11

Bahefeso 2:8, 9

Lúmbaka mwahonyibwa ú bú-
'ombe bwa Abeca, na ú bú'waca.
Búno búhonya tabwahuma úmu-
lé; élé éha'é 'ya Abeca, lúnge ta-
mwahonyibwa ú menu makala
lúmbaka mtú anacwa 'wihangya.

Baloma 5:1

Ú bibyo mnga twahúlúbalwa
úba balúlama ú meso ma Abeca
ú bú'waca, túlé na alembe úlé
Abeca, ú lúmbaka lwa wetú
Mwami Yesú Kélésitú.

Bangalatiya 5:6

Lúmbaka úba mwingi na 'wi-
sambya na Kélésitú Yesú, ú'éléla
bútende ta'úna'watéléca atú, ha-

nge úsha'éléca bútende ta'úna'wa-
téléca atú, inibo éna'watéléca ino-
se úlé ú'waca úlémú'amba m'ma-
mbo m-lú'úndo.

Yohana 6:28, 29

Banamtoca nibo: Tú'éte biléhe
na túcelece ú'amba mi'ambo ya
Abeca? Yesú anabakya'úla nibo:
M'mambo wa Abeca i húno, mu-
'wace húlya wahicilwe nake.

Yohana 20:31

Inibo héno yasalangilwe, lú-
mbaka mu'wace nibo, Yesú i Ké-
lésitú, Mwana wa Abeca; na
mwingi na ú'waca ewe, mube na
búlamu mwingi nake.

Sabuli 103:11

Na ité bilé ikúlú búle na ésé,
bibyo i bilé úcúnda 'wa lwake
lú'úndo ú balya banyemya Abeca.

Sabuli 103:17

Inibo lú'úndo lwa Abeca lúlé
ú balya bamnyemya ale na ale,
na make masoka imaba ú byabo
bibúci byose.

Mika 7:18

Úlya ta'ulé ange Abeca alé ité
húbe Mwene'ombe; húbe húlé-
mukakyéla búbé balya bobé batú
ba'élama. Lúnge 'yobe élokwa
ta'ékyú'úba ale ose, inibo húlé-
mulangésha becu lobe lú'úndo
lúshi na éshi'a.

Tito 3:5

Ahúlútúhonya, ti lúmbaka twa-
'ambile mi'ambéci hélé búlulé,
inibo atúhonyinye ú cake ngena,
na útúsú'a 'wa úbúcwá abélé na
ukalúlwa úba ba mmbésé na Mté-
ma wa Mmaha.

Sabuli 108:4

Lobe lú'úndo lúshi na éshi'a
lwatúngya makúlú mose, na bobé
bu'waca búlé úhúla m-lúlele lose.

Malélo 3:22, 23

Lú'úndo lwa Mwene'ombe lú-
shikyú'úwa, hamo na make ma-
soka, bilémúkélélésha útúlé; lúlé-
mú'úba lwa mmbésé lú'yelo lose
na benebene lúlé ité cúba lé'élé-
múcú'a.

Isaya 55:1

Bino, mtú hose húlé na púsha, mucwe úlúkyé, lúnge húlya húshi na bilébwa, mucwe úkúla mabele únilé mulye. Ibibyó, mucwe mukúle ma'onde na mata, úshi bokyo na úshi ékúci.

Matayo 11:28

Mucwe únilé mmbose balémú-úbakana na banyemenwa na miciko, na ine inamuha bwiholeco.

Úkúbúlélwa 22:17

Mtéma na mya balémútenda nibo: Ca'úno. Na húlya hose húlémúhungwa, nake alémútenda nibo: Ca'úno. Na húlya húlé na

púsha, acwe; ahénde makyé ma búlamu ngana.

Isaya 1:18

Bino mucwe tú'éte hihwé, Mwene'ombe atenda, bwenu búbé búna'anda úba bwatú'úla manga, ibwaba bwammaha manga ité lubula, lúnge búna'anda úba bwatú'úla ité mshi, ibwaba bwammaha ité masala ma m'mo'o.

Yohana 7:37

Ú lusuku lwa éshi'a i lwabele lusuku lwa m'múlú úhéta cinge. Yesú ibyahimane na anasá'úla cu'i nibo; Mnga halé húlé na púsha, acwe únilé asole.

1 Yohana 3:10

Mumone étú 'yabekanu'ya bwa-sé bana ba Abeca na ba Wamwítú; mtú hose húshimu'éta malé búlúlé hange washa'únda mmbú-cwa nake, húkyo talé mwana wa Abeca.

Baloma 8:14, 15

Lúmbaka bose balémúlombo-lwa na Mtéma wa Abeca, babo i bana ba Abeca. Lúmbaka tamwakya'anyinye Mtéma wa úmubé'a baca na lúnge húlémúmu'usha boba, inibo mwakya'anyinye Mtéma wa úmukalúla úba bana ba Abeca na ú bibyo túlé-múléla: A Tata wane.

2 Bakolito 6:17, 18

Ú bibyo indé muhume mwingi nabo, na mwibekanu'ye nabo, bino ibyatenda Abeca; mule'e ú'úma étú élé búnyonyo, na ine inamukya'anya. Lúnge ine inaba Isenu na benu imwaba bane ba-wambaka na yane misé'a, ibyatenda Abeca Mmbasha wa byose.

Bafilipi 2:15

Únibo mube bana ba Abeca bashi na busonu na balé ng'ene-ng'ene, lúnge bashi na asebo mwingi na batú bahilúbya mno m'mésé na bwabo búta'amane na mabé. Mwacelela úky'a mwingi nabo ité tútonde na cuba bilé m-lúlele.

ABECA ALÉMÚTENDA É'É ÚBANDA NA MA'ONDE 15

Bangalatiya 5:19, 21

Na mi'ambéci ya mweko hélé bwasé, nayo i héno: búhekya, búnyonyo, bú'aba, úbindama i-húna bibú'a, búloki, lúsombo, masa'ala, bongwa, élokwa, bú-sobe'anya, 'wibekanu'ya, na mahikéco ma búpé, mi'éci yasona, búlalú, úhelwa, na hénge hélé ité hékyo. Mwékyo mi'ambéci ya mweko hénamubwéla, ité binamubwécile ale nibo balémú'amba mi'ambéci yahikana na hékyo tabashiyane Bwami bwa Abeca.

Baloma 13: 13, 14

Túnyatéle m-mishinga ya benebene, ité batú balémúnyata

m-cúba, na túle'e úba ité bahe-lwa, na balalú, na bahekya, na balémú'wisémba byasona, na balémúsa'aca, na túle'e úba na bongwa. Inibo mu'wate búlamu bwammbésé búlé na Mwami Yesú Kélésitú, na mwicibéle yenu myeko lumbaka hénahémwa na 'wisémba.

Túlébé 23:31, 32

Tú'olwa úkele'wa na ma'onde éna'anda úba malé ma ékúci lunge matú'úla, indé wacelela 'wilole húbe imwene ité imalé m'macuba, na ú bibyo hemo malémú'olola byangéne ité imana'úla-lú'ya.

Mako 10:17-22

Yesú ahúmatú'ile nibo aye, a-sele m-nyéla húmo mtú ana-cwa lúbélo, anammbindéla macu, anamtoca nibo: Mmikéca wangéne ni'éte biléhé nibo nibashe úyana búlamu bwa ale na ale? Yesú anamtoca nibo: Lúmbaka lwa'é wambúca wangéne? Ta'úlé wangéne húshi húmo inose, nake iwe Abeca. Wikyé mi'a'é: To'olwa úyakana, tú'olwa ú'éta bú'aba, tú'olwa úhiba, tú'olwa úcingéléla bange, tú'olwa úcimbéléla, únyemye sokyé na nyo'okyé. Húlya mtú anammbwéla nibo: Mmikéca hékyo mi'a'é yose nahé'wacice binibele ni'élé

m'mwambaka. Yesú anamlola na meso ma ú'únda ewe, anambwéla nibo: Wahúhélwa na ikambo lémo: Soya, úye úkúca byose byulé nabyo, úbihe ba'ene na húbe iwaba na bútúnga mwikú-lú, washicwe únjanga. A'écile ahungwe lélyo ikambo anakanga mshina, anahikéla na asusu, lúmbaka abele na bútúnga manga.

Matayo 22:37, 38

Yesú anamkya'úla nibo: Ú'únde Mwene'ombe Abeca obe na hobe Mtéma hose, na bobé búlamu bose, na bobé bwenge bose. Húno i m'ma'é wa m'múlú na lúnge i wa úbalé'a.

1 Bakolito 6:9, 10

Benu tamwikyé nibo, balya ba'étéléci ba mabé tabashiyane Bwami bwa Abeca? Tamu'olwa úcimbélélwa: bahekya, hange balémúbindamina bibú'a, hange ba'aba, hange balúmyana balémúlalana bobene, na ba'acana balémúlalana bobene, hange bahibi, hange balalú, hange batú'ani, hange banyaki; tabashiyane Bwami bwa Abeca.

Yakobo 1:22

Tamu'olwa 'wicimbéléla benu bobene na úsohakélwa na úhukungwéléla ikambo lya Abeca inose, inibo mube mú'éta bilyatenda.

1 Yohana 3:7, 8a

Bane bana, mtú ta'olwa úmucimbéléla. Húlya húlémú'éta malé búlulé húkyo i hulé búlulé ité Kélésitú byalé búlulé. Na húlya húlémú'éta búbé alé mtú wa Wamwitú, lúmbaka úhuma ú lúbalé'o húkyo Wamwitú i wikyú'éta bubé. Ú bibyo i'yatúmine Mwana wa Abeca amone'a lúmbaka abúngye mi'ambo ya Wamwitú.

Bahefeso 5:6

Tahalé mtú wa úmucimbéléla na makambo ma búlema, lúmbaka bibyo i bilémútúma Abeca alokelwa balya balémú'ema únyemya ewe.

Esekiheli 18:20

Húlya hose húshi'éte búbé i húlya húshi'we. Mwana tashi'wace úhe'a búbé bwa sekyé, hange sekyé tashi'wace úhe'a búbé bwa wake mwana. Inibo mtú wangéne i'ahabwa bú'ambi, ú lyake hi'éta byangéne, na mtú wasona i'ahé'a bwake búbé ú lyake hi'éta byasona.

Baloma 5:12

Búbé bwahingécile m'mésé ú lumbaka lwa mtú húmo húlémúbúci bwa Alamu, na búbé bwanalusha lu'u. Na bibyo lu'u lwanahúléla batú bose, lumbaka batú bose ba'écile búbé.

Túlébé 11:19

Húlya mtú walangésha ú'éta byangéne i'alama, inibo húlya hose húlémú'wicindé'a ú'éta búsonu i'a'wa.

Baloma 8:6

Lumbaka malénga ma búmtú malémulusha lu'u, inibo malya malénga ma Mtéma malémulusha búlamu na alembe.

Yakobo 1:15

Haho úlya 'wake 'wisémba 'wasona 'wanawa úhe'a cémi 'washibúte búbé, na búlya búbé mnga bwawa ú'oma bwashibúte lu'u.

Yohana 10:17, 18

'Yatúma Tata angúnda lúlé lúmbaka natanga bwane búlamu, nibo lúnge nabúhénde. Tahalé mtú húshinyake ine hebo, lúmbaka nabútanga ú 'wane ú'únda. Nilé na búbasha bwa úbutanga, lúnge nilé na búbasha bwa úbúhénda. A'o i alaki anahelwe na Tata.

Luka 7:14, 15a

Anahúléléla ha'onga nake, ana'úma élya éhe'elo 'ya bitúmba, balya babele bahate éhe'elo élémo étúmba banahimana. Yesú anatenda nibo: Húbe m'mwambaka na'úbwéla byú'a. Elya é-túmba ibi'yabyú'ile 'yanahí'ana

hasé, 'yashibalé'a útenda. Yesú anammila úlé inyakyé asele mlamu.

Yohana 11:43, 44

A'écile awe útenda bilya; anasa'úla cú'i lya m'múlú nibo: Lasalo cwa'úno, na úhúlane. Húlya húbele wa'wa, ibyahúlanine nake akangwa m-mwenda wa mbungéléle, ú makúlú na ú mabo'o, na 'wake ú búshú akangwa mpepe wa ndelele. Yesú anababwéla nibo: Mkangúle, mumle'e ahikéle.

Úkúbúlélwa 1:18

Na lúnge nilé mlamu; nibeles wa'wa, na bino nisele mlamu ale na ale. Nilé na búbasha úbanda lu'u, na úbanda na abondelwa.

Úengeleca Mi'a'é 5:7-21

Úle'e úba na túnge túbeca ine inose.

Úle'e ú'éta mléndé wabakywa, wa étú 'yose 'ya mwikúlú hange élé úsé m'mésé, hange élé m-makyé úsé, úle'e ú'ébindamina hange ú'é'ambéla.

Úle'e útenda cina lya Mwene'ombe Abeca obe ngana; lúmbaka Mwene'ombe i'abala húlya húlémútenda lyake cina ngana úba mlúbi.

Úcange lusuku lwa Sabato na úlúnyemya, ité Mwene'ombe Abeca obe bya'úhile m'ma'é. Suku mtúba ú'ambe yobe mi'ambo yose, na lusuku lwa mwenji i Sa-

bato ya Mwene'ombe Abeca obe. . .

Únyemye sokyé na nyo'okyé, ité Mwene'ombe Abeca obe bya'úhile m'ma'é, únibo cobe suku ca úlama cibe manga. . .

Úle'e úyakana.

Hange úlalana.

Hange úhiba.

Hange úcimbéléca inobe ma búpé.

Úle'e 'wisémba m'maci wa inobe, lúnge úle'e 'wisémba numba ya inobe, hange yake ndalo, hange wake mca, hange wake m'mambi, hange yake ng'ombe ya mlúme, hange yake púnda, hange étú 'yose élé na inobe.

Yelemiya 23:24

Tahalé mtú húnabasha 'wibisa úlya, únibo nale'e úmmona. Húbe twikyé nibo ine nilé hatú hose, mwikúlú úbanda ésé?

Túlébé 15:3

Mwene'ombe alémúmona hatú hose, nake alémú'asha ú lumbaka lwetú, mnga twa'éta byangéne hange byasona.

Luka 8:17

Lumbaka tahalé ikambo lya-bisama léshishibisú'e, lunge lya-biswa léshishimanyibwe.

1 Yohana 1:9

Na mnga twanahibanga bwe-tú búbé úlé Abeca, ibé twa-

m'mwaca ewe m'mwacibwa lunge ewe mlulé húnabasha útúkakyéla bwetú búbé, na útúshi'úla na bú-sonu bose.

Sabuli 139:8, 12

Mnga ine nahela mwikúlú, húbe hulé'o. Na mnga nalala usé m'mésé 'ya lu'u, lunge húbe húlé'o. . . Na éna'anda úba ahúlú ta'abisa étú, inibo busuku búlé-múlangala ité mcúba: Na lobe lwenge lwacelela.

Ayuba 34:21, 22

Abeca a'asha úlola ngyéla cose ca batú, úlya ta'úlé ahúlú a'wéla a úbisa ba'wa búbé, nibo bahume 'wa Abeca.

22 LÚBANGYA LWA ALE NA ALE LWA BASHA'WACA

2 Petelo 3:7

Inibo ikúlú na ésé 'ya cino suku, byabé'élwa aya, ú lélya i-kambo lya Abeca bya'úngwa ú-húca ú lusuku lwa lúbangya, na lwa m-momo wa balya batú basha'waca.

Matayo 25:46

Babo ibaya ú'úbakanyibwa ale na ale; inibo balúlé ibaya m-mbúlamu bwa ale na ale.

Matayo 13:41, 42

Mwana wa mtú i'ahila bake bamalahika, nabo iba'úmbéléca byose bilémútúma batú ba'éta búbé, na ba'éci ba búbé; na úbi-

humya m-mbwake Bwami, na ú-bahalakéla mwihambé lya aya; na ú'o i úshibe úléla na ú'angya menyo.

Sabuli 9:17

Lu'u élé ésaka 'yabé'élwa basonu bose, na balya bose ba'ema Abeca.

Matayo 18:8

Mnga obe úbo'o hange obe ú-kúlú 'wa'úlúbya, ú'ú'alake na wa'úhalake búle nobe, byacelela úhingéla m-mbúlamu húlé na é-púpú 'ya úbo'o hange 'ya úkúlú, halé úba na mabo'o mabélé na makúlú mabélé, na úhalakélwa m'maya a ale na ale.

Bahebulaniya 9:27

Na bilya batú ibabé'élwa ú'wa lúkendo lúmo, na hanuma ya lu'u úlé ú'alélwa lúbangya na Abeca.

2 Petelo 2:9

Bibyo Mwene'ombe ahikyé ité binahonyibwa batú bamnyemya ihuma m-yabo mikele'o, na úso'ola bashi búlúlé mwingi na mi'úbakano úhúca ú lusuku lwa lúbangya.

1 Yohana 4:17

Na éno 'yalangésha nibo lú'úndo lwawa úcelecibwa m-túlé, úlé útenda nibo túle'e úba na boba ú lusuku lwa lúbangya, lúmbaka ité bitúlé mno m'mésé,

byahikana na byabele Yesú Kélésítú.

Mi'ambo 17:31

Lúmbaka abé'a lusuku lwashi'aléle balé m'mésé lúbangya lúlé búlúlé, úlé húlya mtú wasobocile i'éta húno m'mambo. Nake ahele batú bose benebene ya mano makambo 'wa icúla húkyo mtú ihuma m-mba'u.

2 Bakolito 5:10

Lúmbaka becu bose twacelela túmone'e ú meso ma Kélésítú ú'alélwa lúbangya nake; únibo mtú hose akya'anye bú'ambi bwa mishinga yose ya'écile, ú mangéne hange ú masona.

2 Bakolito 8:9

Lúmbaka nikyé bilé bú'ombe bwa wetú Mwami Yesú Kélésitú: Ewe abele mtúnga, na acule úba m'mene ú lúmbaka lwenu éna'anda úba abele mtúnga lúmbaka bwake bú'ene búmutúngye.

Mi'ambo 4:33

Ndúmwa cahúlúbangéla mi-banga ya úcú'a 'wa Mwami Yesú na makala mose, na Abeca ana-baha pelo manga.

Baloma 5:15

Inibo élya éha'é 'ya Abeca ta'yabele ité búlya búsonu bwa Alamu. Lúmbaka ú búsonu bwa mtú húmo, bwatúmine batú ma-

nga balémú'wa; inibo bú'ombe bwa Abeca bwahétakana úba bwa m'múlú na ékabi 'yalémúhana ngana ú batú manga mwingi na bú'ombe bwa mtú húmo, Yesú Kélésitú.

Tito 3:7

Únibo túbalwe úba batú balé búlulé ú meso ma Abeca ú bwake bú'ombe na twakya'anye búyana bwa búlamu bwa ale na ale, bútwahise'elela.

2 Bakolito 9:15

Abeca ahangyakúlwe, ú lúmbaka lwa 'yake ékabi 'yangéne étúshinabasha úhangya ité bíyacelela.

Matayo 3:2

Múhikyú'e, lumbaka bwami
bwa mwikúlú búlé habwéhé.

Luka 13:3

Namubwéla, Tabilé bibyo i-
nibo mnga benu bange tamwa-
hikyú'a mbose múhoma bilya
ng'ine.

Mi'ambo 3:19

Bino muhikyú'e na muhoto'e
úlé Abeca, lumbaka bwenu búbé
búcingyibwe.

Mi'ambo 17:30

Ú bibyo Abeca akakyile bilya
bikyanga byose byabele mtú ta-

namanya, inibo bino, alémúsémya
batú bose habalé nibo bahikyú'e.

2 Bakolito 7:10

Lumbaka ébebo élémú'ambi-
bwa na Abeca i ékyútúma mtú
ahikyú'a, na ú'o úhikyú'a úshi-
hemo 'wihanangéla 'washilushe
búhonya 'walé. Inibo úbebelelwa
'wahuma ú mbo'o ya bya ésé 'wi-
kyúlusha lu'u.

Esekiheli 18:31

Múhalake búle bwenu búbé
bose búmwa'écile, lunge mu'ete
malénga na mítéma úba bya-
mmbésé. Lumbaka lwa'é benu
ba Isilaheli mwa'únda ú'wa?

Mako 2:5

Yesú a'écile amone 'wabo ú-
'waca, anabwéla lúlya lú'ata ni-
bo: Wane mwana, bobé búbé
bwa'wélwa ngéna.

Isaya 55:7

Mnga mtú wa búbé ale'a cake
ngyéla, na mtú wasona ale'a ma-
ke malénga; na úhúto'a úlé Mwe-
ne'ombe. Nake i'amkakyéla; Na
mnga ahoto'ela Abeca wetú, Na-
ke i'am'mwéla misa benebene.

Esekiheli 18:21

Na mnga mtú wasona ale'a ú-
'éta búbé, na únyemya yane mi-
'a'é, na mnga a'éta byalúlama

na byangéne, húkyo tashi'we,
benebene i'alama.

Mi'ambo 5:31

Abeca ahele húkyo mtú anye-
mu a ibé'a ewe 'wake úbo'o 'wa
mlume, nibo abe Msoshi na
Mmonya, wa úha ba Isilabeli
ékyanga 'ya úhikyú'a na úkakyé-
lwa bwabo búbé.

Úkúbúlélwa 3:20

Lole nahimana ha ébé na ú-
hungwéléle binilémútengya; na
mnga mtú ahungwa lyane cú'i
na úbúkúla ébé, inahingéla mwa-
ke m-numba na inalya hamucu-
nge nake, nake i'alya hamucunge
nane.

'WIBEKANU'YA NA MISHINGA YA ÉSÉ 27

1 Yohana 2:15, 16

Tamu'olwa ú'únda ésé, hange byose bilé m'mésé. Na mnga mtú ana'únda ésé, lú'úndo lwa Isetú talúlé mwingi nake. Lúmbaka 'yose élé m'mésé úlé 'wisémba 'wa mweko, na 'wisémba 'wa meso, na 'wimona lúmbaka lwa bitú bya m'mésé, bibyo byose tabyahuma úlé Isetú, inibo byahuma m'mésé.

Bakolosayi 3:2

Mulénganye malé mwikúlú, tamulénganye malé m'mésé.

Tito 2:11, 12

Lúmbaka Abeca awa úkúbúla bwake bú'ombe bwa úhonya batú

bose. Na búbo bú'ombe bwatúhikéca ú'ema búsonu, na 'wisémba bya m'mésé, na úlama twate'eleca, na úba búlúlé, na únyemya Abeca m'méno ésé étúlé m'mélé.

Isaya 1:16

Mwisú'e, múhamu'e; múhumye búlúbé bose bwa yenu mishinga búhume úmbele nane; múle'e búlúbé.

Bahefeso 5:11

Lúnge tamu'olwa úsamba na batú balé na mi'ambéci yashacelela ya ahúlú, inibo muhésahúle kwasé.

Esekiheli 36:26

Inabaha mtéma wa mmbésé, na úbé'a mmúkyá wa mmbésé mwingi nenu. Na inahumya mtéma wa hibwe na úbaha mtéma wa nyama.

Yohana 3:3

Yesú anamkya'úla nibo: Benebene na'úbwéla, mnga mtú tabú-cwa lúkendo lwa abélé, tanabasha úmona Bwami bwa Abeca.

1 Yohana 2:29

Mnga mwikyé nibo ewe alé mlúlé, indé mumanye nibo, mtú hose húlémú'amba bilé m-mbú-lúlé húkyo i mwana wa Abeca.

1 Petelo 1:23

Lúmbaka tamwabúcwá ú mbú-to ya bamasenu bashilu'u, inibo ú hélya mbúto yashabola ya Ika-mbo lya Abeca lélé na búlamu, na lyalama ale na ale.

1 Yohana 5:18

Twikyé nibo mwana hose wa Abeca tana'éta búbé, lúmbaka Mwana wa Abeca, alémúm'mú-nga na húlya mmbé.

2 Bakolito 5:17

Na mnga mtú hose alé mwingi na Kélésítú, ibé asele ébúmbwa 'ya mmbésé, mishinga ya ale iyaba yawa úhétana; lole yose yú'úba hésele ya mmbésé.

BA'U Ú BÚBÉ — BALAMU MWINGI NA KÉLÉSITÚ 29

Bangalatiya 5:24

Na balya batú ba Yesú Kélésitú bayakya yabo myeko, hamucunge na malénga masona, na 'wabo 'wisémba byasona.

1 Petelo 2:24

Kélésitú ewe imwene ahe'ile bwetú búbé m-wake mweko na úbambwa ú été; únibo mnga itwaba ba'u ú búbé, twa'abe balamu balama búlúlé. Mwahonine ú lumbaka lwa mihande ya 'wake úkombwa.

Bahefeso 2:1, 6

Benu-bange mubele ba'u ba mitéma lumbaka lwa bwenu búsonu na bwenu búbé. . . Nake

atúcúcale mwingi na Yesú Kélésitú, anakémya becu hamucunge nake, m'mésé 'ya mwikúlú.

Bakolosayi 3:1

Na mnga mwacú'ile hamucunge na Kélésitú, ibé mulonde malé mwikúlú, i 'wi'akye Kélésitú, ú úbo'o 'wa mlume 'wa Abeca.

Baloma 6:2, 11

Búpé, tibibyó. Becu bahúlú-'wéla búbé, itwakéléléshe lúnga biléhé úba mwingi na búbé? . . . Ú bibyó benu bange mwilénganye úba ba'u ú búbé, na balama lumbaka lwa Abeca, mwingi na úsambibwa na Kélésitú Yesú.

Bangalatiya 6:8

Húlya wabyala mishinga ya-sona ya mweko i'akémbúla lu'u; inibo húlya wabyala byasohakéca Mtéma wa Abeca, m-múkyo Mtéma i'akémbúla búlamu bwa ale na ale.

Yohana 3:14, 15

Na ité Musa byahani'ile ngyo'a ya mlénga ú até mlya mwilúngú, bibyo na Mwana wa mtú i bya-celela úhani'wa, nibo mtú hose wam'mwaca abe na búlamu bwa ale na ale mwingi nake.

Yohana 5:24

Benebene namubwéla, húlya húlémúhungwa lyane ikambo, na

ú'waca húlya wambicile, húkyo i húlé na búlamu bwa ale na ale, lúnge tashi'alélwe lúbangya, inibo ibé awa uhuma m-lu'u na ú-hingéla m-mbúlamu.

Baloma 6:23

Lúmbaka bú'ambi bwa búbé lúlé lu'u, inibo ékabi 'ya Abeca 'yalémúhana ú ngana búlé búlamu bwa ale na ale, mwingi na úsambibwa na Kélésitú Yesú wetú Mwami.

Yohana 17:3

Na búno i búlamu bwa ale na ale, nibo batú bamanye húbe Abeca wa benebene, na Yesú Kélésitú húhicile.

1 Yohana 3:18, 19

Bane bana tabyacelela lwetu lú'úndo lúbe ú makambo hange 'wisúngé'a, inibo lwacelela lúbe lú'úndo lwa benebene, lúbé mwimonya m-yake mi'ambo. Léno ikambo i léshitúme becu úmánya nibo túlé batú ba benebene, na becu itwakyebileca yetú mítéma, nake ahikyé byose.

Bangalatiya 4:6

Étú 'yalangésha nibo benu musele bake bana, Abeca ahicile Mtéma wa wake Mwana mwingi netú, húlémútenda ú cú'i lya-m'múlú nibo: Aba, Inibo Tata.

1 Yohana 4:13

Éno i'yatúmanyi'éca nibo twi'ekye mwingi na Abeca, nake alé m-túlé, lumbaka atúhele wake Mtéma.

Yohana 14:21

Húlya wa'waca yane mi'a'é, mnga anahényemya, húkyo i wangúnda, i'a'únjwa na Tata; ninúnge inam'múnda na 'wilangésha 'walé.

Baloma 8:16

Mtéma wa Abeca húlémúshi-ita itenda hamucunge na yetú mítéma nibo becu túlé bana ba Abeca.

32 KÉLÉSITÚ HÚLÉMWI'ANA MWETÚ MNDA ALÉMÚTÚHA SOHAKÉLWA

Baloma 14:17

Lúmbaka Bwami bwa Abeca ta'úlé úlya na úsola, inibo búlé búlúlé, na alembe na úsohakélwa bilémúhanwa na Mtéma wa Mmaha.

Bangalatiya 2:20

Lúmbaka talé ine i walama, inibo Kélésitú i mlamu mwingi nane. Na bino búlamu búnilé nabo m-mweko, nilé nabo mwi-'waca Mwana wa Abeca wangúnjile, na anahitanga ewe imwene ú lúmbaka lwane.

Isaya 12:3

Na 'wa úsohakélwa imwataha makyé m'mécima 'ya búhonya.

Sabuli 16:11

Húbe iwandangésha ngyéla ya úndombola ú búlamu; nakyelwa na sohakélwa obe ú meso, na ho-be m'mwatéléco wanjohakéca ale na ale.

Yohana 15:11

Namubwéla mano makambo nibo bwane búsoka búbe mwingi nenu, na bwenu búsoka búbe bwacelela.

Yohana 17:13

Inibo bino nacwa ú'o olé, lú-nge mano makambo namatenda ni'élé m'mésé, nibo yane sohakélwa hékyele mwingi nabo.

Baloma 6:16

Benu mwikyé nibo, mnga mwanahitanganga ú'ambéla húmo mtú na únnyemya, ú bibyo mwacelela úba baca ba húlya húmwanyemya; mnga mule ba'ambi ba búbé búlémúlusha lu'u; hange mnga mulé na anyemya alémútuma batú balémúlama búlúlé ú meso ma Abeca.

2 Batesaloniki 1:7-9

Na úha balémú'úbakana 'wiho-ca hamucungè netú. Nake í'a'éta bibyo hashikúbúle wetú Mwami Yesú úhuma mwikúlú; hamucunge na bake bamalahika ba búbasha; mwingi na aya alémúkya'a

na úso'ola balya bashikyé Abeca na m'mando; na balya bashamyemya Msahú Wangéne wa Mwami wetú Yesú. Ibabengeci-bwa na m'mando wa ale na ale, na úhumatú'ibwa ú meso ma Mwami Yesú na úhalakélwa búle na búbasha bwake bwahangyi-bwa.

Ú'engeleca Mi'a'é 11:26-28

Lole, lúno lusuku nabé'a úmbele nenu pelo na misémbo; imwaba na pelo mnga mwahungwéléla milakéléco ya Mwene'ombe Abeca enu; na imwaba msémbo mnga mwa'ema úhungwéléla milakéléco ya Mwene'ombe Abeca enu.

Matayo 10:32, 33

Na mtú hose húshihibange ine mbele ya batú, ninúnge inahibanga ewe mbele ya Tata wa mwikúlú. Na mtú hose húshi'eme ine mbele ya batu ninúnge inahitúna ewe mbele ya Tata wa mwikúlú.

Luka 9:26

Na mtú hose húshimone ine abúle na bino byane binwa, Mwana wa mtú i'ammonena abúle nakúnge, hashicwéle m-mbwake búcunde na bwa sekyé na bwa bamalahika ba mmaha.

1 Yohana 2:23

Na mtú hose húlya húlémúha'anya wake Mwana, ibé aha'anya

Sekyé; na húlya wa'waca Mwana i wa'waca Sekyé bilya bilya.

Bafilipi 2:11

Na batú bose bú'waca nibo Yesú kélésitú alé Mwene'ombe, únibo Abeca Isetú ahebwe anyemu.

Baloma 10:9, 10

Lúmbaka mnga wanalúmbya Yesú na obe anwa nibo alé Mwami, na úm'mwaca m-mobe mtéma nibo Abeca ahúlú'úmcúla uhuma ú ba'u imwahonyibwa. Lúmbaka mtú alémú'waca mwingi na wake mtéma na Abeca alémú'úmbala úba mlúlé, na mtú alémwibanga ú ake anwa na uhonyibwa na Abeca.

WAMWITÚ — MSOMBANI NETÚ WA MSOSHI 35

Bahefeso 6:11

Mu'wate macimu mose ma Abeca ma ilwana namo, lumbaka mubashe úshimi'a na úlwana na bú'oso'e bwasona bwa Wamwitú.

1 Petelo 5:8

Mwi'unge na ú'esha, lumbaka wenu msongeleci Wamwitú, alé ité tambwe hélémúcimbú'a-cimbú'a iya walonda mtú hémmine.

Matayo 4:1, 10, 11

Bibyo Yesú anahilwa na Mtéma mwilungú, nibo akele'we na Wamwitú. . . Bibyo Yesú ana-

mmbwéla nibo: Soya ú'o Wamwitú, lumbaka Byasalangwa byatenda nibo, húbé úbindamine Mwene'ombe Abeca obe na úmmúna. Haho Wamwitú anamle'a na bamalahika banacwa úm'mambéla.

Mi'ambo 26:18

Na'úhila nibo úbakumbúle meso, lumbaka bakalú'e ihuma m'mahúlú, na úya m-lwenge; bahume m-mbúbasha bwa Wamwitú na úya úlé Abeca, lumbaka bashi'wace ine bakakyélwe mabo mabé na úyana búci'é hamucunge na balya batú basobolwa na Abeca.

Yakobo 4:7, 8a

Ú bibyo indé munyemye Abe-
ca; na úlwana na Wamwitú, nake
i'amúséna. Mushekenene úlé A-
beca, nake i'ashekenena úmulé.
Múshi'úle menu mabo'o a benu
babé, sú'úlúle yenu mitéma a be-
nu bacimbéléla. . .

Baloma 8:35, 37

Alé beni húshitúbekanu'ye na
lú'úndo lwa Kélésitú? Hélé mi-
'úbakano hange lú'úbya, hange
shingoshingo, hange alúké, hange
úyakwa na mwele? . . . Inibo
mwingi na mano mose túlémúhé-
ma ú lumbaka lwa Abeca watú-
'únjile.

1 Yohana 3:8

Na húlya húlémú'éta búbé alé
mtú wa Wamwitú, lumbaka uhu-
ma ú lúbalé'o húkyo Wamwitú i
wikyú'éta búbé. Ú bibyo i'yatú-
mine Mwana wa Abeca amone'a
lumbaka abungye mi'ambo ya
Wamwitú.

Bahebulaniya 2:14

Na babo bana balémúbabúca
babúcwa nake, lumbaka balé na
misuna na mshi, Yesú nake ahi-
kanine nabo na anaba na mishi-
nga ité yabo ya búmtú. A'écile
bibyo nibo ú lwake lu'u asonye
húlya Wamwitú húbele na ma-
kala ma lu'u.

LÚ'ÚNDO, AMANYI'ÉCO A MKENDELA WA BENEENE

37

Bangalatiya 5:22, 23a

Inibo mbúto ya Mtéma, lúlé lú'úndo, sohakélwa, alembe, 'wi-hangana, mishinga yangéne, ma-soka, ú'waca, ú'ondelela, 'wicibé-la. Na malé ité mano, mi'a'é ta-yama'ambéla.

Yohana 21:16

Lúnge anamtoca lúkendo lwa abélé nibo: Simoni mwana wa Yohana, húbe wangúnda? Simoni nibo: Ee Mwami húbe wikyé ni-bo na'ú'únda. Yesú anammbwéla nibo: Únga yane mi'o'o.

1 Bakolito 13:1

Nina'anda útenda na tútendeci twa batú na twa bamalahika, na

mnga shilé na lú'úndo, ibé mane makambo ma'úba ité cú'i lya enge cilémúkombwa.

1 Yohana 3:14

Becu twikyé nibo twahumine m-lu'u na úhingéla m-mbúlamu, lúmbaka twa'únda babúcwa netú. Na húlya washa'únda mmbúcwa nake, ibé alé m-lu'u.

1 Yohana 4:20

Mnga mtú atenda nibo: Na'ú-nda Abeca, nake asomba mmbú-cwa nake ibé acimba. Lúmbaka húlya washa'únda mmbúcwa na-ke wamúmona, tanabasha ú'únda Abeca washimúmona.

Mi'ambo 10:39-41

Na becu túlé túshingwa-misahi twa mano mose ma'écilwe m'mé-sé 'ya Bayula, na mwingi na Yelusalemi; na ibam-yakile na úmmbamba ú msalaba. Inibo húkyo Abeca ahúlú'úmcúla ihuma ú ba'u lusuku lwa asatú, ana-m'mwatéléca 'wilangésha bwase. Tahilangishishe ú batú bose, inibo úlé ú cilya mbona ca Abeca cabele awa úsobola, nabo i becu, babele mú'úlya na úsola hamucunge na Yesú habele awa úcú'a ihuma ú ba'u.

Mako 16:9

A'écile acú'e ú lú'úla lusuku lwa úbalé'a lwa masuku mwenji,

atangile 'wilangésha úlé Maliya Makandalena, húlya wahúmatú-'ice mashile mwenji.

Yohana 20:26-28

Masuku éname ma'écile mawe, lúnge bake bahikécibwa babele m-numba, Toma nake abele nabo, Yesú ibyacule na bibé bibele byabukalwa, anahimana mwingi nabo, na anatenda nibo; Alembe abe umulé. Haho anabwéla Toma nibo; Lusha hobe msahi hano, úlole byane bikangya, ulushe na obe obo'o, ú'úme mwane mpanji, lúmbaka úle'e úba na ma'ani'ani, inibo úbe wa'waca. Toma ana-mkya'úla nibo; Mwami wane, lúnge Abeca wane.

ÚCÚ'A, BWETÚ BWISE'ELELO BWA BÚCUNDE 39

Yohana 5:25, 28, 29

Benebene namubwéla, ékyanga 'yacwa lunge i éno, ba'u i haba-shihungwe cú'i Iya Mwana wa Abeca, na balya bashiléhungwe ibaha balamu. . . Tamú'olwa ú-tangalwa na mano makambo, lúmbaka ékyanga éshicwe ba'u bo-se balé m-masénda ibahungwa lyake cú'i, nabo ibacú'a na balya ba'écile busonu ibacú'a lúmbaka ba'alélwe lúbangya.

Baloma 6:3-5

Tamwikyé nibo, becu bose ba-húlúcubé'wa nibo túsambibwe na Yesú Kélésítú, twahúlúcubé'wa mwingi na lwake lu'u lúmba-

ka túsambe nake? Ú lúmbaka Iwa 'wetú úcubé'wa bibyo twahúlúci'wa hamucunge nake, mwingi na lwake lu'u nibo ité bilya Kélésítú byacu'ile ihuma ú ba'u ú búbasha búlé na búcunde bwa Isetú Abeca, na i bibyo becu bange i bitú'úba mwingi na búlamu bwa mmbésé. Lúmbaka mnga twalúsambibwa hamucunge nake mwingi na lu'u lwahikana na lwake, na bibyo ibitúshisambibwe lúnge mwingi na úcú'a 'wahikana 'wake.

Yakobo 5:8

Benu bange mwihangane ú'o-mya mitéma, lúmbaka úcwa 'wa Mwami Yesú úsele habwéhé.

2 Timoteho 2:21

Na mnga mtú anahibekanu'ya ewe imwene na batú basona ité babo, banatenda únibo ale'e 'wisonya, húkyo i'aba écubwa 'ya-nyemibwa, lúmbaka ahitanga ewe hose úba mtú wa wake Mwami na wacelela 'walé, nake asú'úba mtú wi'úngya ú'amba mi'ambo yose yangéne.

1 Petelo 1:2

Isetú Abeca iwabalé'ile úmusobola uhuma ale, na úmushi'úla na Mtéma únibo munyemye Yesú Kélésitú, na úshi'úlwa na wake mshi: Bú'ombe na alembe bite-nde'elwe úmulé.

Bahefeso 1:4

Lúmbaka Abeca atúsobocile nibo túbe bake mwingi na Kélésitú, habele ésé ta'énabalé'wa úbúmbwa. Lúmbaka túbe bake batú basú'úlúlwa na bashi na ase-mbo ú make meso, mwingi na lwake lú'úndo.

2 Bakolito 7:1

Ú bibyo ba'únjwa nane, mu-manye nibo becu i batúmine tú-no túlaki twalakwa indé, twisú'úlúle ninga yose hélé ú mweko na m-mitéma, bibyo twacelela tú'omye 'wishi'úla mwingi na ú'wa Abeca boba.

Matayo 3:11

Benebene ine nilémúcubé'a be-
nu m-makyé nibo, múhikyú'e
bwenu búbé, inibo húshicwe nu-
ma nane alé na makala úhéta ine,
lúnge shacelela tú'éte nibo nina-
he'a byake bikakya, ewe i húshi-
múcubé'e ú Mtéma wa Mmaha
na ú aya.

Luka 1:74, 75

Nibo, anawa útúhonya m-ma-
bo'o mwa basombani netú. Tú-
hone ihuma m-mbúbasha mwa
basombani netú, na útúha búta-
mba bwa ú'ambéla Abeca úshi
úmona boba. Na úba bammaha

na búlamu ú make meso, suku
cose ca 'wetú úlama.

Bahebulaniya 13:12

Na ú lúmbaka Iwa bibyo, i'ya-
túmine Yesú nake ayakwa hanu-
ma na habwingélélo bwa 'yoko
'ya mbúka únibo ashi'úle batú
na wake mshi ewe imwene.

Isaya 35:8

Na úlya i'waba ngyéla ya
m'múlú, na hékyo ngyéla iyabú-
cibwa ya mmaha; batú balé na
búnyonyo tabashihétane mwingi
nayo; inibo hékyo ngyéla iyaba ú
lúmbaka Iwa balya banyaci, ina-
'anda úba balé bilema, babo ta-
bashicimine mwékyo ngyéla.

42 BATÚ BAKYELWA NA MTÉMA WA MMAHA

Esekiheli 36:27

Inabé'a wane Mtéma mulé benu, na úmunyaca mwingi na yane mi'a'é; na benu imwa'unga cane mangya na úci'éta.

Mi'ambo 13:52

Na bahikécibwa ba Atiyokiya bahúlúkyelwa na sohakélwa na Mtéma wa Mmaha.

Mi'ambo 1:8a

Inibo imwakya'anya makala mnga Abeca awa úbasaléca Mtéma wa Mmaha. Na benu imwaba twane túshingwa-misahi. . .

Mi'ambo 4:31

Na ba'écile bawe úhúna Abeca halya habúci'é hababele basanga-

nina, hanatenga nabo bose bana-kyecibwa na Mtéma wa Mmaha, na banasahúla Ikambo Iya Abeca na építélwa.

Luka 11:13

Mnga benu mwikyé úha benu bana bitú byangéne na benu mulé babé, ina Isenu wa mwikúlú tanashihétakana úha balya balémú-úmúna Mtéma wa Mmaha.

Baloma 8:9

Inibo mnga Mtéma wa Abeca wanahi'ana mwingi nenu, benu tamúshicange mishinga ya búmtú, inibo mú'úba batú balémúcanga mishinga ya Mtéma. Inibo mtú hose húshi na Mtéma wa Kélé-sítú, ibé húkyo talé wake mtú.

TÚLAKI TWA ÉTANGACA ÚLÉ BAKÉLÉSITÚ 43

1 Petelo 4:12, 13

Babúcwá nane, mule'e útanga-
lwa ú mikele'o hélé mwingi nenu
ya shingoshingo yamucwéla ité
aya únibo hémukele'e, na'yo élé
ité énge étu émwasha'olobela.
Inibo mube mwasohakélwa; ité
balémumonyibwa shingoshingo
hamo na Kélésitú lumbaka benu
bange mukyelwe na búsoka halya
hashikúbúlélwe batú bwake bú-
cunde.

Sabuli 37:3

'Wise'elele Mwene'ombe na
ú'éta byangéne; Úlame m'mésé,
na úbe wacelela.

Isaya 66:2

Lumbaka 'wane úbo'o i'wabú-
mbile bino bitú byose, itúma
bino bitú byose byaba, ibyatenda
Mwene'ombe; inibo húlya mtú
wi'o'ya na hulé na mtéma wa'o-
ndelegelela, i húnishilole, húlya
húshibe múcukuma hashibe mú-
hungwa lyane ikambo.

Úkúbúlélwa 21:4

Nake i'acúla bikeke byose ú
mabo meso. Na lunge lu'u talúshi-
beho tú'éte, hange malélo na bi-
lélo, hange úbabacibwa tabishibe-
ho tú'éte lumbaka byose bya ale
byawa úhétana.

1 Bakolito 10:13

Tahalé mkele'o húnamukele'a húshinabashibwa na batú. Abeca alé wa ú'wacibwa, nake tashimule'elele nibo mukele'we úhéta bimúshinabasha, inibo ékyanga éshimuhúléle mkele'o, Abeca i'amuha makala lumbaka mubashe'wihangana.

Baloma 16:20

Na Abeca wa alembe, i'a'indakéla Wamwitú lúbélo m-manda na menu makúlú.

Baloma 8:28

Lumbaka becu twikyé nibo, mwingi na bitú byose Abeca alé-

mú'éta mi'ambo yangéne hamo na balya bam'múnda, nabo i balya bahúlúbúcibwa na 'wake ú'únda.

Bahebulaniya 2:18

Na bino alémú'watéléca balya balé m-mikele'o, lumbaka ewe imwene akele'ilwe na úmonyibwa shingoshingo.

Isaya 43:2

Bikyanga byúlémúhétana mwingi na makyé, inaba hamucunge nobe; na byúshihétane mwingi na njiki, tacishi'ú'úmbye; lunge bikyanga byúlémúnyata m'maya túshicike, hange ndami ca aya tacishi'úcikye.

Úkúbúlélwa 3:12

Na húlya húshihéme inam'mé-
ta úba mkéngo m-lúbúnga lwa
Abeca ane, nake tashihumatú'e
hemo tú'éte. Na ine inasalanga
úbanda nake cina lya Abeca ane,
na cina lya mbúka ya Abeca ane;
nayo i Yelusalemi ya mmbésé,
hélya héshi'o'e uhuma mwikúlú
'wa Abeca ane. Lúnge inasalanga
lyane cina lya mmbésé, úbanda
nake.

Úkúbúlélwa 3:21

Na balya bashihéme, inabaha
búbasha bwa 'wi'ana ha'onga na-
ne m'yane écumbé 'ya bwami,
ité bilya ine binahémine nanahi-

'ana ha'onga na Tata, m'yake
écumbé 'ya bwami.

Úkúbúlélwa 2:7

Húlya hulé na matú, na ahú-
ngwéléle Mtéma bihúlémúbwéla
múnga; Balya bashihéme, inaba-
ha búbasha bwa úlya bikuma bya
été 'ya búlamu, élé m-ndalo ya
Abeca.

Úkúbúlélwa 3:5

Na balya bashihéme ibacwalé-
'ibwa myenda ya mmaha; lúnge
shishicingye mabo mena m'méta-
bo 'ya búlamu. Na inahibanga
bwasé-bwasé nibo balé bane
batú mbele ya Tata Abeca, na
mbele ya bake bamalahika.

ABECA ALÉMÚTÚBWÉLA ALONDO A ÚYAKA BÚKONDA

Luka 16:18

Na mtú hose wakyúmba wake m'maci na úkonda húnge ibe ahékya; na húshikonde húlya wakyúmbwa na wake mlúme, nake ahékya.

1 Bakolito 7:10, 11

Na ú balya bakélésitú bahúlú'úwa úkondana, nabasémya, lúnge talé ine wabasémya, inibo alé wetú Mwami Yesú, nibo, m'macikonjwa ale'e úbekanu'ana na wake mlúme. Na mnga m'macana abekanu'ana na wake mlúme, na ale'e úkonjwa, hange aye uhunganwa na wake mlúme; lúnge

mlúmyana alé'e úkyúmba wake m'maci.

Baloma 7:2, 3

Ú alolelo a m'macana húlé na mlúme akangwa na mi'a'é, mnga wake mlúme a'élé mlamu; na mnga húlya wake mlúme awa ú'wa, ibé húkyo m'macana ashibé'wa bútamba na hélya mi'a'é. Na mnga wake mlúme a'élé mlamu, nake akonjwa na húnge mlúme, húkyo ahúbúciwa mmekya. Na mnga wake mlúme a'wa, húkyo m'macana a'úba bútamba, tashi'ébe akangwa na mi'a'é lúnge, ana'anda úkonjwa na húnge mlúme, tashibe mmekya.

ÚCWA 'WA KÉLÉSITÚ LÚKENDO LWA ABÉLÉ 47

Matayo 24:27

Lúmbaka ité bilya mmeniheni biwikyúhenu'a ú téndé, na úmone'a ú ndékyo, bibyo i bishibe úcwa 'wa Mwana wa mtú.

Úkúbúlélwa 3:11

Nilémú'úcwa lúbélo. Omya manga 'yulé na'yo, lúmbaka tahabe mtú hú'únyaka é'úmbú 'ya obe úhéma.

Matayo 24:30

Bibyo amanyi'éco a Mwana wa mtú i ha'ashimone'e mwikúlú, na banyabilongo bose ba m'mésé ibahila alúlú, na haho i habashimone Mwana wa mtú halú'úcwa

úbanda na macu ma mwikúlú, hamo na búbasha, na búcunde bwa manga.

Mako 8:38

Lúmbaka mtú hose húshimone ne ine abúle na byane binwa byose, mwingi na éno ébúci 'yasha'waca Abeca na 'ya búbé, Mwana wa mtú nake a'úmmonena abúle nakúnge, hashicwéle m-mbúcu-nde bwa Sekyé, hamucunge na bamalahika bammaha.

Yohana 14:3

Na mnga naya úmu'úngéla maci'é. inahoto'anya lúnge úcwa úmuhénda nibo túye 'wane, nibo hanilé benu bange i hamú'úba.

48 ÚCWA 'WA KÉLÉSITÚ LÚKENDO LWA ABÉLÉ

Luka 12:40

Benu bange mube mwi'úngya, lumbaka ékyanga émwashahise-'elela ibe i éshicwéle hemo Mwana wa mtú.

1 Yohana 3:2

Banane, bino túsele bana ba Abeca, inibo tabinamayibwa tú-'éte bilya bitúshibe. Lumbaka twikyé nibo halya hashimone'ele Yesú itwahikana nake, lumbaka itwammona ité byalé.

Úkúbúlélwa 16:15

Lole, nú'úcwa ité mmibi. Búbékalo úlé húlya wa'esha, na húlya wa'únga yake myenda lumba-

ka tanyate bú'úkú, batú babalé'e úmona 'yake é'úkú.

Mi'ambo 1:11

Banabatoca nibo: A benu batú ba Ngalilaya, lumbaka lwa'é mwahimana haho múlémúlola mwikúlú? Húno Yesú watélúlwa uhuma mwingi nenu na úhecibwa mwikúlú i'acwa lunge ité bibyo bimwammona byahecibwa mwikúlú.

Matayo 16:27

Lumbaka Mwana wa mtú i'acwa m-mbúcunde bwa Sekyé, hamucunge na bake bamalahika, na haho i hashitange úlé mtú hose byacelela na yake mi'ambo.

IKAMBO LYA ABEÇA

Luka 21:33

Ikúlúna ésé ibyahétana, inibo lyane Ikambo taléshihétane tú'éte.

Sabuli 119:11

Nabisa lyobe Ikambo m-wane mtéma, únibo nina'úlúbéla.

Sabuli 119:105

Lyobe Ikambo húlé mwenge m-mane makúlú, lúnga lúlé lwe-nge m-yane ngyéla.

2 Timoteho 3:16

Byasalangwa byose bya mmaha byalombolwa na Abeca, byacelela

úhikéca mahikéco ma benebene na úsúngúla batú ú bwabo búbé, na úbalombola, na úbahana mahano ma úlulé'a bwabo búlamu.

Matayo 22:29

Yesú anabakya'úla nibo: Mwacimina, lúmbaka tamwikyé byasalangwa ibyatenda, hange búbasha bwa Abeca.

2 Petelo 1:21

Lúmbaka búng'angúci tabwacule na ú'únda 'wa batú, inibo becu batenjile makambo mahuma úlé Abeca, na 'wa úlombolwa na Mtéma wa Mmaha.

Published in numerous languages by World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for careful distribution, please write to us in English.

World Missionary Press, Inc.
P.O. Box 120
New Paris, IN 46553-0120 USA

Scripture text used by permission of United Bible Societies Africa Regional Centre, Nairobi, Kenya.